

महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळामध्ये (पूर्वीचे नाव- महाराष्ट्र राज्य कौशल्य विकास मंडळ) महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय प्रशिक्षण परिषद या संस्थेचे विलीनीकरण करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता विभाग
शासन निर्णय क्र. व्हीओसी-२०२०/प्र.क्र.१११/कौशल्य-२
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक : १६ फेब्रुवारी, २०२२

- संदर्भ:** १) शिक्षण व रोजगार विभाग, शासन निर्णय क्र.टीसीए-२२७९/१५९९४५/(५८)/टीई-४, दि.२५ सप्टेंबर, १९८४
- २) शिक्षण व सेवायोजन विभाग, शासन निर्णय क्र. इएक्सएम ७३८४/३८७५१/(५३५०)/ताशि-१ (अ), दि.२३ जानेवारी, १९८६.
- ३) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्र.आयटीआय-२०१०/प्र.क्र.१२९/व्यशि-३, दि.०५ मार्च, २०११
- ४) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्र.व्हीओसी-२०१०/३९/प्र.क्र.३०/व्यशि-४, दि.०४ ऑक्टोबर, २०११
- ५) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्र.एईओ-२०१५/प्र.क्र.०६/२०१५/दहा, दि.१५ जानेवारी, २०१५.
- ६) कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग, शासन निर्णय क्र.कौविउ-२०१५/प्र.क्र.१९०/प्रशा-१, दि.०२ सप्टेंबर, २०१५.
- ७) कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग, शासन निर्णय क्र.आयटीआय-२०१४/प्र.क्र.१४८/व्यशि-३, दि.१८ जानेवारी, २०१७
- ८) कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग शासन निर्णय क्र.कौविउ-२०१७/प्र.क्र.२३७/अभियान-१, दि.२६ डिसेंबर, २०१७
- ९) कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग, शासन निर्णय क्र.व्हीओसी-२०२०/प्र.क्र.३७/व्यशि-४, दि.०६ जुलै, २०२०.
- १०) कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग, शासन निर्णय क्र.कौविउ-२०२०/प्र.क्र.९९/प्रशा-१, दि.२९ सप्टेंबर, २०२०
- ११) शासन निर्णय, कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता विभाग, शासन निर्णय क्र.कौविउ-२०२१/प्र.क्र.१०/कौशल्य-२, दि.११ फेब्रुवारी, २०२१
- १२) कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता विभाग पत्र क्र.व्हीओसी-२०२१/प्र.क्र.०१/कौशल्य-२, दि.०७ जुलै, २०२१.
- १३) महाराष्ट्र शासन राजपत्रात दि.२० जानेवारी, २०२२ रोजी प्रसिध्द झालेला महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ अधिनियम, २०२१.
- १४) कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता विभाग शासन अधिसूचना क्र.व्हीओसी- २०२०/प्र.क्र.१११/कौशल्य-२, दि.२५ जानेवारी, २०२२.

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय यांच्या अधिपत्याखाली महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय प्रशिक्षण परिषद (MSCVT- State Council for Vocational Training) या संस्थेची स्थापना संदर्भ क्र. १ येथील दि. २५ सप्टेंबर, १९८४ च्या शासन निर्णयान्वये करण्यात आली. राज्यात व्यवसाय प्रशिक्षणाची व्याप्ती वाढविण्याकरीता अल्प मुदतीचे व्यवसाय अभ्यासक्रम चालविणे तसेच औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थामध्ये कोर्सेस सुरु करण्यास मान्यता देणे, विद्यार्थ्यांचे प्रशिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर मूल्यमापन करून प्रमाणपत्र देणे अशी जबाबदारी महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय प्रशिक्षण परिषदेची आहे.

संदर्भ क्र. ३ येथील दि. ०५ मार्च, २०११ च्या शासन निर्णयान्वये परिषदेचे पुनर्गठन करण्यात आलेले आहे. तसेच, महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय प्रशिक्षण परिषदेची सोसायटी रजिस्ट्रेशन ॲक्ट, १८६० अंतर्गत सोसायटी म्हणून नोंदणी संदर्भ क्र. ७ येथील दि. १८ जानेवारी, २०१७ च्या शासन निर्णयान्वये करण्यात आली आहे.

सन १९८६ मध्ये तंत्र शिक्षण संचालनालयाचे विभाजन तंत्र शिक्षण संचालनालय (DTE- Directorate of Technical Education) व व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय (DVET- Directorate of Vocational Education and Training) अशा दोन संस्थांमध्ये करण्यात आले होते. व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालयाच्या अधिपत्याखाली महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय शिक्षण परीक्षा मंडळाची (MSBVEE- Maharashtra State Board of Vocational Education Examination) स्थापना संदर्भ क्र. २ येथील दि. २३ जानेवारी, १९८६ च्या शासन निर्णयान्वये करण्यात आली.

माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शालेय प्रवाहात गळती झालेल्या विद्यार्थ्यांसाठी अल्प व दीर्घ मुदतीचे व्यवसाय अभ्यासक्रम सुरु करणे व विद्यार्थ्यांनी अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यावर, त्यांचे मूल्यमापन करून प्रमाणपत्र देणे हे मंडळाचे मुख्य उद्दिष्ट आहे. तसेच, अल्प व दीर्घ मुदतीचे अभ्यासक्रम राबवू इच्छिणाऱ्या खाजगी संस्थांना संलग्नता देणे, विद्यार्थ्यांचे मूल्यमापन करणे व प्रमाणपत्र देणे या मंडळाच्या प्रमुख जबाबदाऱ्या आहेत.

संदर्भ क्र. ४ येथील दि. ०४ ऑक्टोबर, २०११ च्या शासन निर्णयान्वये मंडळाची पुनर्रचना करण्यात आलेली आहे. विभागाच्या संदर्भ क्र. ११ येथील दि. ११ फेब्रुवारी, २०२१ च्या शासन निर्णयान्वये या मंडळाचे नाव महाराष्ट्र राज्य कौशल्य विकास मंडळ असे बदलण्यात आले आहे.

व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालयाच्या अंतर्गत असलेल्या या दोन्ही संस्थांच्या कामकाजाचे स्वरूप हे बहुतांशी सारखेच आहे. अल्प मुदतीच्या कौशल्य अभ्यासक्रमांना मान्यता, कौशल्य प्रशिक्षण, मूल्यमापन व संस्थेतर्फे प्रमाणपत्र अशी समान स्वरूपाची जबाबदारी या दोन्ही संस्थांची आहेत.

महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय प्रशिक्षण परिषदेच्या नियामक परिषदेच्या दि. ३१ मे, २०२१ रोजी झालेल्या नवव्या बैठकीमध्ये सदर परिषदेचे विलीनीकरण महाराष्ट्र राज्य कौशल्य विकास मंडळामध्ये करण्याचा ठराव पारित करण्यात आला आहे.

महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ अधिनियम, २०२१ राजपत्रात दि. २० जानेवारी, २०२२ रोजी प्रसिध्द करण्यात आला असून त्याची दि. २६ जानेवारी, २०२२ पासून अंमलबजावणी करण्याबाबतची अधिसूचना दि. २५ जानेवारी, २०२२ रोजी प्रसिध्द करण्यात आली आहे.

संचालनालयांतर्गत एकाच उद्दिष्टांसाठी कार्यरत या दोन्ही संस्थांचे विलीनीकरण करून, महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय प्रशिक्षण परिषद विसर्जित करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :-

दि. ०८ डिसेंबर, २०२१ रोजी झालेल्या मंत्रिमंडळ बैठकीत मा. मंत्रिमंडळाने दिलेल्या मान्यतेनुसार महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळामध्ये महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय प्रशिक्षण परिषद या संस्थेचे विलीनीकरण करून महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय प्रशिक्षण परिषद विसर्जित करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

२. महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय प्रशिक्षण परिषदेचे विलीनीकरण मंडळामध्ये करण्याबाबतची कार्यवाही संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी संचालक, महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ यांच्याशी समन्वयाने खालीलप्रमाणे करावी.

२.१. परिषदेच्या अखत्यारीतील सर्व अभ्यासक्रम, व्यवसाय प्रशिक्षण संस्था (Vocational Training Institute -VTI), कौशल्य चाचणी संस्था (Skill Assessment Agency-SAA) व निरीक्षण संस्था (Inspecting Agency-IA) मंडळाच्या अखत्यारित आणावेत.

२.२. विभागाच्या संदर्भ क्र. ८ येथील दि. २६ डिसेंबर, २०१७ च्या शासन निर्णयान्वये परिषदेची निर्धारित कार्ये मंडळामार्फत राबविण्यात यावीत.

२.३. परिषदेच्या ताब्यात असलेले सर्व जडवस्तू तसेच इतर सर्व मालमत्ता मंडळाकडे हस्तांतरित करण्यात यावी.

२.४. परिषदेच्या बँक खात्यामध्ये औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, पूर्व व्यावसायिक अभ्यासक्रम संस्था, +२ स्तरावरील उच्च माध्यमिक व्यवसाय अभ्यासक्रम संस्था व द्विलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रम संस्थांच्या संबंधी नोंदणी शुल्क, निरीक्षण शुल्क, अनामत रक्कम इ. व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालयाकडे वर्ग करून उर्वरित बाबनिहाय सर्व रक्कम मंडळाच्या खात्यात वळती करावी.

२.५. परिषदेकडे असलेली दायित्वे (Liabilities) ही मंडळाने तपासणी करून त्यांच्याकडे हस्तांतरित रक्कमेतून अदा करण्यात यावीत.

२.६. परिषदेमध्ये मंजूर असलेली व कार्यरत असलेली सर्व कंत्राटी पदे मंडळामध्ये समायोजित करण्यात यावीत व त्यांचे वेतन व भत्ते मंडळाच्या निधीतून अदा करण्यात यावी.

२.७. परिषदेमध्ये असलेले सर्व दस्तावेज मंडळाकडे हस्तांतरित करण्यात यावेत.

२.८. वरील बाबीं व्यतिरिक्त परिषदेकडे इतर काही बाबी असल्यास मंडळाकडे हस्तांतरित करण्यात याव्यात.

२.९. महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय प्रशिक्षण परिषद विसर्जित करण्याच्या अनुषंगाने आवश्यक ती कार्यवाही करावी.

३. उपरोक्त परिच्छेद २ मध्ये नमूद केलेली कार्यवाही संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी तीन महिन्यामध्ये पूर्ण करावी व त्याबाबतचा अहवाल शासनास सादर करावा.

४. सदरहू शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२२०२१६१३३३३३६३०३ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्रदीप सा. शिवतरे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

- १) मा.राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई
- २) मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) मा.उपमुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ४) मा.विधानपरिषद सभापती/उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद
- ५) मा.विधानसभा अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा
- ६) मा. विरोधी पक्ष नेता, महाराष्ट्र विधानसभा यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधान भवन, मुंबई
- ७) मा. विरोधी पक्ष नेता, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधान भवन, मुंबई
- ८) मा. मंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव
- ९) मा. राज्यमंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव

- १०) सर्व मा. विधानसभा/ विधानपरिषद सदस्य.
- ११) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन मंत्रालय, मुंबई
- १२) सर्व प्रशासकीय विभागाचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- १३) सर्व विभागीय आयुक्त
- १४) सर्व जिल्हाधिकारी
- १५) आयुक्त, कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता आयुक्तालय, बेलापूर, नवी मुंबई
- १६) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य कौशल्य विकास सोसायटी, मुंबई
- १७) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य नाविन्यता सोसायटी, मुंबई
- १८) संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- १९) संचालक, महाराष्ट्र राज्य कौशल्य, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण मंडळ, वांद्रे, मुंबई
- २०) सदस्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय प्रशिक्षण परिषद, मुंबई
- २१) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा) मुंबई/नागपूर
- २२) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
- २३) निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई
- २४) निवड नस्ती, कौशल्य-२.